

Berigtiger kommunerne?

Undersøgelse og konklusion

Af Mikael Hertig *

cand. scient. pol., Sønderborg

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Resumé	6
Tak	7
Abstract in English	
Tak	9
Metode og undersøgelse	10
Juridisk baggrund	13
Har kommunen pligt til at vejlede i anbringelsessager	17
EMRK og dansk ret	16
Undersøgelsen og dens foreløbige resultat	17
Diskussion	21
Anbefaling	22
Litteratur	23

Berigtiger Kommunerne - Undersøgelse og konklusion

© Mikael Hertig, Sønderborg

Udgivet april 2023. Må kun citeres med kildeangivelse. Må ikke distribueres kommercielt. Må gerne deles med kildehenvisning på de sociale medier. Alle andre rettigheder forbeholdes.

Indledning

Det er et fundamentalt princip i offentlig forvaltning, at alle afgørelser skal bygge på "**rigtige**", det vil sige væsentlige, og sande påstande. Ordet "sandhed" bruges forholdsvis sjældent (se dog den meget læseværdige artikel af Bønsing 2017 379 ff); i forvaltningsretten skal der tages stilling til væsentligheden og sandhedsværdien af den påstand, borgeren søger berigtiget, for at det skal kunne få betydning for en afgørelse. Ikke desto mindre er pligten til berigtigelse ikke efter Databeskyttelsesforordningen (GDPR) afhængig af nogen væsentlighedsvurdering; retten til at søge berigtigelse er universel, og forvaltningen har derfor pligt til at berigtige efter henvendelse fra borgeren. Denne artikel handler om berigtigelse i forvaltningsretlig forstand. Forvaltningen skal være opmærksom på, at hvis den pågældende påstand efter borgerens vurdering kan vise sig at være væsentlig for afgørelsen, så består pligten til at granske sagen med henblik på at be- eller afkræfte den aktuelle påstand både i forvaltningsretlig og i GDPR-forstand samtidig.

Min frivillige hjælp som partsrepræsentant, navnlig for grønlændere i Danmark, har imidlertid peget i retning af, at henvendelser fra borgere om at få berigtiget påstande om sig selv sjældent eller aldrig berigtiges i de kommunale familieafde-

linger. Denne min fornemmelse - hypotesen om, at kommunerne sjældent berigtiger borgerhenvendelser om at få rettet forkerte oplysninger - har hidtil været helt udokumenteret. Hensigten med denne artikel er overordnet at belyse, i hvilken udstrækning kommunerne reagerer og sagsbehandler påstande, når borgeren beder om at få rettet, hvad vedkommende anser for fejlagtige påstande om sig selv.

Wikipedia skriver om **berigtigelse**: "

En berigtigelse er en mundtlig eller skriftlig rettelse til en tidligere fremsat udtalelse, der tilsigtet eller utilsigtet har givet en misvisende fremstilling af et givet forhold.

Juridisk (engelsk: "rectification") forstås ved berigtigelse databehandlerens pligt til at rette urigtige oplysninger i en sag.

Enhver har i henhold til artikel 6 i Databeskyttelsesforordningens artikel 16, jf artikel 5 1 d ret til at **gøre indsigelse** mod, hvad vedkommende anser for **urigtige** informationer om sig selv. Datatilsynet har i sin [Vejledning om De Registreredes Rettigheders](#) kapitel 5 beskrevet proceduren. Der gælder særlige regler for borgerens ret til at få berigtiget urigtige informationer. Berigtigelsen skal altid ske på en sådan måde, **at rettelsen foretages alle steder, hvor den forekommer**. Er den fejlagtige oplysning tilsendt andre, skal modtagerne orienteres. I offentlig forvaltning må den fejlagtige oplysning ikke slettes, men der skal laves en ny version med den korrekte oplysning og henvisning til den tidligere version. Ved uenighed mellem borger og forvaltning skal forvaltningen indføre en bemærkning i dokumentet om, at oplysningen bestrides af borgeren og oplysning om, hvori uenigheden består."

Resumé

Databeskyttelsesforordningen (GDPR) er bindende dansk lov. Efter en fundamental bestemmelse (artikel 16) har et hvilket som helst menneske altid ret til at udfordre sandhedsværdien om registrerede påstande om sig selv.

Undersøgelsen her handler om, i hvilket omfang kommunerne selv mener, de følger bestemmelserne om berigtigelse, anvendelsesbegrænsning og senere orientering til modtagere om, at tidligere fremsendte skrivelser indeholdende fejlagtige påstande nu har fået en berigtiget, sand version - og naturligvis indholdet heraf.

Undersøgelsen bekræfter, at kommunerne ikke efter egne udsagn formelt følger GDPRs bestemmelser om at få rettet usande oplysninger om sig selv. Når de formelle regler i artikel 16 ikke følges, er det nærliggende at antage, at bestemmelserne om anvendelsesbegrænsning og eftersendelse heller ikke gør det. Omtrent halvdelen af kommunerne nægter at svare, fordi de mener, det er svært at svare på et ret enkelt spørgsmål. Den anden halvdel svarer, at det højeste antal identificerede berigtigelser ligger på 3 ud af formentlig hundredevis eller tusindvis af sager.

Hver kommune har ansat en Data Processing Officer, DPO. Vedkommende har alene til opgave at påse, at reglerne i GDPR overholdes. Offentlige forvaltning, herunder de kommunale familieafdelinger, skal følge forvaltningsretlige garantiforskrifter, herunder om vejledning. Derimod kan det ikke forventes, at den en-

kelte person kender disse ret detaljerede regler om sine rettigheder, der skulle have beskyttet hende mod vilkårlig magtudøvelse. Ved ikke at vejlede om beskyttelsesreglerne forsømmer de kommunale familieafdelinger ikke alene den almindelige vejledningspligt, der altid gælder mellem det autoritative system og individet, men også den skærpede særbestemmelse i retssikkerhedslovens § 10. Konklusionen ender i en anbefaling, hvor borgere i alle sager, hvor der foreligger en underretning med dem som part, skal orienteres skriftligt om retten til berigtigelse.

Abstract in English

According to the General Data Protection Regulation Act (GDPR), also the Municipal authorities are obliged to guide persons involved about rectification about information about themselves (art. 16). However, this article investigates if people in danger of having their children administrative removed are properly guided about their right to having false pieces of information about themselves rectified (the right to rectification). In cases which might lead to removal of children from their parents, it seems obvious that such decisions should rely on true observations and claims. However, this study is focusing at the administrative behaviour of local government. In Denmark, the local authorities might be accused of protecting themselves against rectification in some sort of prosecutor's attitude¹. The problem, according to Danish Law is that the human's option to protect oneself against false claims are very weak in practice. For this reason, this study directly asks the authorities if they by guidance comply with Danish Law and GDPR articles 16 (rectification), 18 (Restriction of Processing) and 19 (Notification Obligation).

This article confirms the suspicion that the Danish Local governments do not comply with these GDPR articles. Thus, namely parents are left behind with almost none legal protection strictly against the rules of "Equality of Arms"²

---

1 Grant, Adam: Think Again. : https://en.wikipedia.org/wiki/Adam_Grant

2 <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/oi/authority.20110803095755504;jsessionid=415420A712024964B226110A0B94D584>

Tak

Jeg retter min varmeste tak de klienter, jeg efter fattig evne har forsøgt at bistå som partsrepræsentant. Deres navne holder jeg skjult, fordi de risikerer at blive udstillet som ofre, jeg selv som redningsmand og de kommunale forvaltninger som skurke og krænkerer. Jeg har en varm tak at rette til Ivalo Knudsen, Nuuk, og til advokaterne Hanne Ziebe og Jeanette Gjørret, som har i de almindelige drøftelser har rådgivet og vejledt mig så mange gange. Også i Nuuk bor psykologen Naja Lyberth, hvis faglige syn på verden har inspireret, også her.

Da jeg i sin tid læste forvaltningsret på Juridisk Institut ved Aarhus Universitet, blev jeg undervist af en ung manuduktør, i dag professor emeritus Gorm Toftegaard Nielsen, der som en fantastisk formidler satte jura- og statskundskabsstuderende grundigt ind i forvaltningsrettens betydning for demokratisk tænkning i lyset af magtens tredeling. Grundsynet, at beskytte den mere eller mindre sagesløse borger mod myndighedernes vilkårlige magtudøvelse, er måske en lidt bedaget lære. Målt med demokratiets og humanismens alen bør den aldrig gå i glemmebogen.

Mikael Hertig

April 2023

Metode og undersøgelse

Der er tale om en skriftlig henvendelse til samtlige landets kommuner, og de indhentede svar vurderes. Hensigten er at spørge ind til, hvordan kommunerne selv mener, de håndterer berigtigelse, og samtidig - som der jo spørges efter, i hvilket omfang den formelle procedure bliver fulgt. Jeg skrev:

Til Borgmesterkontoret/Den Dataansvarlige.

Alle kommuner er forpligtet til at følge Databeskyttelsesforordningen (GDPR), herunder borgerens adgang til at få berigtiget oplysninger om sig selv.

Bestemmelserne om berigtigelse findes i GDPR's artikler 16, 18 og 19.

Ved berigtigelse forstås her den fremgangsmåde, hvor man gransker sandhedsværdi og relevans af en påstand, der kan be- eller afkræftes ved en empirisk undersøgelse.

I de sager, jeg forsker i, er jeg ofte stødt på manglende grundighed eller direkte afvisninger af at følge disse artikler med den konsekvens, at der kan være truffet alvorlige indgreb i borgeres liv på et tvivlsomt eller direkte fejlagtigt grundlag.

Jeg er også stødt på tilfælde, hvor forvaltningen fastholder en "vurdering", der hviler på et faktisk forkert grundlag.

Jeg beder derfor Den Dataansvarlige om at svare på følgende spørgsmål:

Hvor mange formelle berigtigelser (art 16) , anvendelsesbegrænsninger (art 18) og eftersendte berigtigelser indeholdende meddelelser om berigtigede, videresendte påstande foretog kommunen sig i 2022?

Der er tale om en lille, forsøgsvis og foreløbig undersøgelse med et orienterende indhold. Der kan være grund til i et sådant tilfælde at tage forbehold.

Den 24. april - 13 dage efter fremsendelsen af mailen til kommunerne var der indløbet 63 svar, svarende til knapt to tredjedele af landets kommuner. 28 kommuner - hvilket svarer til 44 % - opfatter forespørgslen således, at besvarelsen kun skulle kunne løses enten ved opslag i kommunens digitale registre eller ved et umådeligt stort manuelt opslagsarbejde. De oplyser, at dette ikke kan lade sig gøre og afviser at svare i det hele taget. De kunne have valgt at spørge de relevante forvaltninger i telefonen, om nogen havde erindringer om sådanne forespørgsler. Jeg tillader mig modsætningsvis at slutte, at der i de fleste tilfælde formentlig er tale om bortforklaringer af, at der næppe berigtiges efter GDPRs regler. Man kan mene, modsætningslutningen er dristig. Det får være, men den stemmer overens med et ret massivt klinisk indtryk af tingenes tilstand. Dog må den tages med et lille forbehold, fordi rettelser jo kan finde sted uden, at borger eller sagsbehandler behøver kende til GDPR.

Andre 28 kommuner og dermed også 44 % svarer positivt og sender en oplysning om, at der i deres kommune er mellem nul og tre sådanne behandlinger i 2022. 7 kommuner eller 11 % har opfattet det sådan, at de vil spørge forvaltningerne og vende tilbage senere med en mere udførlig besvarelse. Sammenligner man med det samlede antal søger i beskæftigelses- og familieafdelinger, bekræfter det endegyldigt, at **antallet af berigtigelser udgør en mikroskopisk andel af alle sager.**

Det fremgår dog af besvarelsene, at to kommuner - Hedensted og Herning - vejleder om berigtigelser i en bestemt forvaltning. I den anden ende af de mere generelle erfaringer tyder det på, at der muligvis er en højere forvaltningsretlig standard der. Det tema ligger udenfor denne undersøgelse.

Juridisk baggrund

Retssikkerhedstemaet i forbindelse med anbringelser udenfor hjemmet berørt forskellige steder (Rigsrevisionen 2015, Justitia 2018), hvorimod retssikkerhed og berigtigelse i anbringelsessager ikke hidtil har været behandlet som specifikt emne i dansk sammenhæng. Særlig relevant er her Datatilsynets Vejledning om de registreredes rettigheder (Datatilsynet 2018).

Grundlaget for forholdet mellem statslig og offentlig magt på den ene side og mennesket på den anden er indarbejdet som fundamental for et demokrati lige siden Montesquieus magtadskillelæse³ (Montesquieu 1758, Kindle. 2021). Basis er den simple konstatering af, at magt har en tendens til at korrumpere og blive misbrugt, hvis ikke den kommer under kontrol. Derfor gælder i dansk ret to sæt regler, et om lovhjemmel, *Legalitetsprincippet*, både forstået som den formelle lovs princip (Sørensen 343) og *hjemmelskravet* (Christensen JP 148). Samtidig gælder der et princip om *proportionalitet* (ibid. 188, Gammeltoft 2002 372 ff, Rytter 2021, 89 ff). Kort sagt: For at beskytte individet mod vilkårlig og unødvendig brutal magtudøvelse stiger hjemmelskravet (graden af direkte og præciseret lovhjemmel) til sagen, jo dybere indgreb individerne, her både barn og

---

3 Fra De l'Esprits des lois: :

Montesquieu, ..". mais c'est une expérience éternelle, que tout homme qui a du pouvoir est porté à en abuser ; il va jusqu'à ce qu'il trouve des limites. (...) Pour qu'on ne puisse abuser du pouvoir, il faut que, par la disposition des choses, le pouvoir arrête le pouvoir » (De l'Esprit des lois). På dansk: . men det er en evig oplevelse, at enhver mand, der har magt, er tilbøjelig til at misbruge den; han går, indtil han finder grænser. (...) **For at magten ikke skal misbruges, er det nødvendigt, at magten ved tingenes indretning skal standse magten**” (De l'Esprit des lois)

forældre i familien risikerer at blive udsat for. Desuden ligger det også i proportionalitetsprincippet, at forvaltningen altid skal vælge det mest skånsomme indgreb. Disse regler refererer til tankegangen i almindelig dansk stats- og forvaltningsret. Dansk forvaltningsret er dog også koblet til FN-traktaten og ved siden af FN's Børnekonvention. Det er i praksis svært at påberåbe sig de internationale traktater, Danmark har underskrevet (ratificeret), men ikke inkorporeret (gjort til dansk lov). Kort sagt er det en undtagelse, hvis vi her anerkender, at international ret har forrang for dansk ret (Farver og Skøtt 44 f). Men den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) er inkorporeret som dansk lov, som efter juridisk teori burde kunne påberåbes direkte ikke alene ved domstolene, men også eksempelvis ved Børn- og UngeUdvalg, i Ankestyrelsen og ved domstolene. Der gælder ifølge EMRK et princip, der går under betegnelsen "*equality of arms*". Da tvangsfjernelser også internationalt anses for tvang udenfor strafferetsplejen, indebærer *equality of arms*, at myndigheden skal betragtes som den ene part, familien som den anden. De skal stå overfor en uafhængig domstol eller et domstolslignende nævn. Ekspertisen skal være neutral, reglerne om inhabilitet skal respekteres, både for eksempelvis psykologer, der kan mistænkes for at levere bestilte konklusioner, og for personer i BUU, der tidligere har truffet afgørelser i samme sag⁴ Der skal kunne afhøres vidner og bruges neutrale eksperter.

---

4 <https://www.oxfordreference.com/display/10.1093/oi/authority.20110803095755504>

Der kan tænkes i praksis at være en slags sammenstød i vejen med en formodningsregel, der hedder "den nærmeste lovs princip"⁵, så de mest detaljerede lov- eller bekendtgørelsesbestemmelser automatisk slår garantiforskrifterne ud. Det er næppe nogen juridisk holdbar praksis, men antageligvis dog praksis.

Fjernelse af børn fra deres forældre med magt er efter dansk ret **tvangsindgreb udenfor strafferetsplejen** (Rytter 2021, 191 f). De relevante EMRK-artikler er 8 om **retten til et familieliv**, 6 om retten til **fair rettergang** og 5 om retten til frihed med en undtagelse i stk. 1 d om frihedsberøvelse ved lov for at beskytte et barns opdragelse. Den sidste bestemmelse ser ud til alene at svare til principperne om legalitet og proportionalitet.

Problemet med det danske system er, at det har mange indbyggede elementer, der lægger op til usaglig forvaltning. Hvor EMRK samlet set lægger op til, at det administrative system består af reelt **uafhængige instanser**, kan man næppe sige det samme om det danske system. Man kan fremstille det led for led sådan, at ganske vist er Børn og Unge Udvalget (BUU) et domstolslignende organ; men det har jo den ene part i sagen, myndigheden, som eneste sekretariat. Når så hele legalitetskontrollen har vænnet sig til at se familieforvaltningernes vidensopbygning som myndighed på linje med et miljøkontor, så går det let galt. Godkendelse af en tilbygning er ikke noget tvangsindgreb udenfor strafferetsplejen, men

---

5 Der er tale om en formodningsregel. Læs sidste bemærkning:
https://denstoredanske.lex.dk/lex_specialis

det er anbringelser udenfor hjemmet og hele området. De to typer er blandet sammen. Hvad hjælper det, at der sidder en dommer for bordenden, når forældresidens interesser slet ikke er repræsenteret i BUU. Sagkundskaben består oftest af socialrådgivere; det er meget længe siden, at undervisningen i fundamental jura og forvaltningsret blev afskaffet på professionshøjskolerne. Bedre bliver det ikke af, at der opstår systematisk inhabilitet, når det samme udvalg igen og igen møder de samme børn og de samme forældre, hvis sager de tidligere har truffet afgørelser i. Bedre bliver det ikke, hvad angår Ankestyrelsen. Det er altid samme typer sagkundskab, der vurderer sagerne. De familie- og børnesagkyndige har ikke nødvendigvis nogen forvaltningsretlig ballast.

Hele systemet fra familieforvaltningen i kommunen til og med byretten ser for mig ud til at have rejst en mur af forvaltningens selvbeskyttelse mod beskyttelse mod borgeren og en indhegnet ret til at udøve sin magt vilkårligt, og at få afværget modekspertise fra eksempelvis partsrepræsentanter.

Påstandene om alvorlige faktuelle fejl florerer blandt forældrene⁶. Her er bestemmelsen i Databeskyttelsesforordningen i det mindste i teorien central. Dels er der ingen forældelsesfrist, dels er forvaltningens formelle pligt til at granske og be- eller afkræfte tvivl om de påstande, der søges berigtiget, juridisk set undtagelsesløs. Men det kræver naturligvis, at kommunerne lever op til GDPR på dette punkt.

---

6 Et opslag på Facebookgruppen "Tvang og Magt" en tilfældig dag vil anskueliggøre dette.

Har kommunen pligt til at vejlede om GDPR i anbringelsessager?

Udgangspunktet for forståelsen af den juridiske vejledningspligt er, at sagsbehandleren i den konkrete situation skal hjælpe borgeren bedst muligt - set fra borgerens, ikke forvaltningens side. Borgeren er modpart til kommunen, når hun som i forløbet forud for en mulig anbringelse må vurdere risikoen for et dybt og krænkende indgreb i sit og sin families liv. Hun har en særlig interesse i, at alle afgørelser, begrundelser og indstillinger bygger på ikke bare verificerbare, men også verificerede udsagn. På mere jævnt dansk: Hvis borgeren ved, at hun har ret til at søge påstande berigtiget i tilfælde af, at der står noget falsk om hende, så vil hun kunne handle på det, hvis hun kender reglerne. Nogle kunne måske forestille sig, at man kom til at "overveje" borgeren, der således blev bragt i en tilstand af overfodring med underlige retsregler, hun ikke er i stand til at forholde sig til. Heroverfor må man nok anføre, at spørgsmål om sandt og falsk i forbindelse med, hvad der kan indgå i kommende begrundelser, indstillinger og afgørelser næsten altid er omfattet af vejledningspligt. Naturligvis kan der i teorien forekomme tilfælde i en sag, hvor forvaltningen og borgeren er helt enige om sandhedsværdien af alle væsentlige punkter. Imidlertid vil sådan en enighed jo først kunne bekræftes, hvis borgeren gennem den forudgående vejledning er i stand til at forstå nytten af at kunne efterprøve oplysningerne. Konklusionen er derfor her

- i anbringelsessager, at fordelene ved skriftligt i standardbreve og fliers at vejlede om retten til berigtigelse opvejer ulemperne ved ikke at vejlede forlovs og skriftligt.

I sager, hvor der foreligger underretninger, er det således min retspolitiske vurdering, at kommunerne altid bør vejlede om berigtigelse, og at der fint kan argumenteres for, at en sådan er en forvaltningsretlig pligt.

Man kan også stille sig det spørgsmål, om en meget mere udbredt forvaltningsretligt præget kultur i familieforvaltningerne ville gøre en forskel. Mon ikke det er værd at prøve? Og hvis de kommunale forvaltningers forsikringer om, at der ikke er nogle problemer, så er der vel ikke så meget forgjort ved at informere om regler, der gælder i forvejen?

Man kan med nogen ret spørge om, hvorvidt de partshøringer, der efter forskrifterne skal foretages i familieforvaltningerne, ikke på en mere uformel måde resulterer i, at usande påstande måske kan blive rettet således, at mængden af alvorlige fejl og misforståelser nedbringes markant alligevel? Man kan håbe, der sker sådanne rettelser uformelt undervejs. Omfanget er ukendt, i det mindste for mig. København Kommunes Borgerrådgiver udsendte i 2017 en undersøgelse, hvoraf det fremgik, at der var fejl i alle sager⁷. Selv om ingen af fejlene handlede om berigtigelse, må man anlogt slutte, at det blev kritiseret stærkt, at forældrene

---

⁷ Kbh. Borgerrådgivers rapport: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/intern-kommunal-undersogelse-afsloerer-fejl-i-samtlige-anbringelsessager>

ikke blev vejledt om forskellene på frivillig og ufrivillig anbringelse. Der er en direkte sammenhæng mellem den manglende vejledning på det spørgsmål og så pligten jf. forvaltningslovens § 7, stk.1. til også at vejlede om retten til berigtigelse. Imidlertid tilsidesættes derved beskyttelsen i artiklerne 18 og 19 om anvendelsesbegrænsning i afklaringsperioden og eftersendelse til andre myndigheder formentlig altid i sager, hvor den formelle berigtigelsesartikel ikke følges.

En ting er, at sagsbehandleren skal vejlede borgeren, set ud fra borgerens egen interesse, ikke forvaltningens interesse i et givet udfald. Følgende fremgår af justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven. "

30. Vejledning efter § 7, stk. 1, bør sikre, at borgeren får tilstrækkelig orientering om, **hvilken betydning reglerne på det pågældende område har for vedkommende, og hvordan den pågældende lettest og mest effektivt kan opfylde de eventuelle krav, der er i lovgivningen.** Vejledningen bør endvidere orientere om hvilken fremgangsmåde, der skal følges af den, der henvender sig til myndigheden, og om hvilke oplysninger, som skal tilvejebringes af borgeren som led i en sags behandling."

Der er også grund til at gøre udtrykkeligt opmærksom på Retssikkerhedslovens § 10 og vejledningen hertil udvidet oplysningspligt i sager om tvangsindgreb udenfor strafferetsplejen:"

53. **Borgeren skal desuden kende sine rettigheder** og pligter for at kunne tage ansvar og gøre sin medindflydelse på sagsbehandlingen gældende. Det gælder både rettigheder og pligter i forhold til det problem, der har fået borgeren til at henvende sig i forvaltningen, og de regler, der gælder for sagsbehandlingen. Sagsbehandlingsregler er f.eks. regler om aktindsigt, oplysningspligt, partshøring, bisidder og partsrepræsentation samt klagemuligheder. Det er sagsbehandlerens opgave at formidle dette klart til borgeren. **Det**

er også vigtigt, at der er klarhed om rollerne, herunder sagsbehandlens rolle som myndighedsperson."⁸

Kommunerne ser ud til ikke at kende eller kendes ved bestemmelserne om berigtigelse som middel til at sikre afgørelsers sandfærdighed og saglighed i respekt for demokratiske grundværdier i forvaltningsretten i borgervendte sager, selv med dybe indgreb overfor den enkelte. I hvert tilfælde, hvor dette sker, tilsidesætter forvaltningen fundamentale garantiforskrifter.

---

8 <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/9330>

Diskussion

Det forekommer på den foreliggende baggrund blotlagt, at hverken sagsbehandlere i familieforvaltningen eller de berørte borgere har opmærksomheden henledt på, endsiges kendskab til reglerne om berigtigelse, anvendelsesbegrænsning og videre sendelse af berigtigede meddelelser. At de berørte forældre og børn ikke kender til deres rettigheder på dette punkt, må være selvfølgelig. Derimod bør det være en forvaltningspligt at vejlede borgerne om disse regler, netop fordi indgrebene er så dybe. Der bør ikke være alvorlige usandheder forbundet med afgørelser om anbringelse.

Min erfaring er, at begreber som skøn og vurdering ofte indgår i de flydende diskussioner. Imidlertid må det understreges, at faktum, forstået som de virkelighedsbeskrivelser, vurderinger og skøn bygger på, også indeholder udsagn og påstande. De underliggende observationer og forestillinger er en del af sagsfremstillingen. I det omfang, sådanne ikke-manifest formulerede antagelser er fejlbehæftede, bør også disse kunne berigtiges. Det gælder navnlig som elementer i konkrete væsentlighedsvurderinger.

Anbefaling:

Personalet i kommunale familieforvaltninger skal undervises i Databeskyttelsesforordningen, eksempelvis gennem udbredelse af kendskab til Datatilsynets Vejledning om de registreredes rettigheder, således at personalet bliver bragt i stand til mundtligt og skriftligt at orientere forældre og børn herom.

Kommunerne bør ved lov pålægges skriftligt i alle standardbreve, der er initieret gennem underretninger, at oplyse de berørte om retten til berigtigelse.

Litteratur

Bønsing Sten: "Når sandheden skal frem - om sandhedspigten og vildledningsforbuddet. Ugeskrift for Retsvæsen 2017, 376-383

Bønsing, Sten: "Almindelig Forvaltningsret" 2014, Jur & ØK

Christensen JP: "Statsret", Jur & Øk 2021

Datatilsynet 2018: Vejledning om de registeredes rettigheder.

<https://www.datatilsynet.dk/media/6893/registeredes-rettigheder.pdf>

Eiriksson, B A: "Tvangsanbringelser - Retssikkerhed i en komplikeret beslutningsproces", Justitia Kbh 2018

http://justitia-int.org/wp-content/uploads/2018/09/Rapport_Tvangsanbringelser-retssikkerhed-i-en-kompliceret-beslutningsproce_3.pdf

Farver, J & Skøtt, "Jus cogens i dansk ret", Karnov 2016

Gammeltoft-Hansen mfl. "Forvaltningsret", Jur & Øk, 2001

Grant, Adam: "Think again. The Power of Knowing what you don't know" Kindle 2021

Harris mfl : "Law of the European Convention of Human Rights" Oxford University Press 2014

Hertig M: "En Sønder(borg)lemmende historie", digital 2023, Hjemmel.com
<https://www.hjemmel.com/en-sonderborglemmende-historie>

Montesquieu, 1758 De l'esprit des lois Kindle 2021

Revsbech mfl. "Forvaltningsret, Sagsbehandling", DJØF forlag 2014

Rigsrevisionen: Beretning om indsatsen overfor anbragte børn 2015
<https://rigsrevisionen.dk/revisionssager-arkiv/2016/aug/beretning-om-indsatsen-over-for-anbragte-boern>

Rytter E: "Individets Grundlæggende Rettigheder" Karnov 2021

Sørensen, M.: Statsforfatningsret, Juristforbundet 1960